

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

30. An si quis resignet beneficium cum conditione, ut sibi pensio solvatur,
sit Symonia confidentialis? Et an si quis resignaret beneficium reservans
sibi pensionem sine licentia Papæ subiaceat ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

quæ omnia menti tenenda sunt, cum circa illa video hic Romæ multos naufragare, & idem Castrus Palaus ubi supra, punct. 3. numero 11. signat, resignantem beneficium cum onere pensionis non posse facere pactum; ut constituta pensio redimatur, est enim illud onus pretio æstimabile.

Sup. hoc inf.
le. & doct.
S. ult. Ref. 38.

2. Nota etiam, Simoniam committere resignantem beneficium, & petentem à resignatario solutionem expensarum, quas in ejus acquisitione fecit: Colligitur ex cap. Super hoc de Renunciat. & cap. Cum pridem, de Pactis, & tenet Lessius supra, num. 94. & Suarez, n. 26. & Flaminius, lib. 14. de resignat. quest. 7. num. 1. cum aliis. Ratio est, quia petit aliquid onus, quod de jure non inest resignationi; non enim resignatio secum affert illas expensas, sed expensæ factæ sunt ante resignationem in acquisitione beneficii. Ergo beneficium nequit dari cum aliquo speciali onere, quod non daretur, si beneficium illis expensis acquisitum non esset; non enim ob hanc rationem plures debet æstimari, sicut si possessionem domus multis expensis obtineres, non ob id carius vendere posses, quam si nullis tibi expensis stetit.

RÉSOL. XXX.

An si quis resignet beneficium cum conditione ut sibi pensio solvatur, sit simonia confidentialis?

Et an si quis resignaret beneficium reservans sibi pensionem sine licentia Papæ, subiaceret restitutioni, & penis simoniae?

Et notatur, quod in Constitutionibus Pij IV. & Pij V. pensio, & quodlibet aliud sub nomine beneficii propriè non comprehensum, etiam si resignetur cum accessu, vel regressu, vel alio quovis modo simoniaco non prohibetur, nec puniuntur in his Constitutionibus. Ex p. 9. tract. 9. & Mis. 4. Ref. 17.

Sup. hoc in §. 1.
Ref. 1. not.
seq. eundem
in eodem §.
& vers. Ceteras.
& sup. de just. tr. 9. cap. 4. dub. 17. n. 96.
ex ref. 5. le.
ge doct. §.
Dico quarto
& seq. &
Ref. & §§.
ejus annot.

Non solum in tali casu adesse simoniam, sed simoniam confidentialem docet Suarez, & Garcias, quos citat, & sequitur Castrus Palaus tom. 3. diff. 3. punct. 18. n. 6. quibus ego addo Joannem Vvigers de just. tr. 9. cap. 4. dub. 17. n. 96. Quia confidentia simoniaca est resignatio beneficii sub conditione, ut provigetur fructus illius, vel partem ad utilitatem, vel libitum conferentis, aut cedentis, aut alterius relinquat, & remittat. Ergo idem dicendum est de resignatione sub reservatione pensionis, quia pensio pro parte fructuum debet computari. Secundo, quia una ex conjecturis, quæ ibi adducitur ad probandum crimen confidentiæ, est si resignans post resignationem fructus percipiat: quæ præsumptio cessaret, si non esset confidentia resignare cum pacto, ut denuit aliqui fructus resignanti. Tertiò, quia in Bulla Pij IV. ad cujus confirmationem Pius V. suam expedit, ut constat ex proemio, damnatur ut simonia confidentialis ea resignatio, quæ fit cum onere solvendi pensionem, vel fructus beneficii eidem resignanti, ut omnes fatentur; ob cujus causam dicit Lessius cap. 35. n. 97. se credere hac in parte illam ballam non esse receptam.

2. Sed probabilem etiam negativam existimo, quam præter Vgodinum, Navarum, Menochium, & Lessium docet etiam Pater Sanchez in opus. tom. 1. lib. 2. cap. 3. dub. 34. n. 12. Probatur, quia motus proprius Pij V. explicans, quando censetur simonia confidentialis, dicit hæc. Si quis ex resignatione, vel cessione beneficii simpliciter, aut cum circuitu retrocessionis receperit beneficium, ut eidem dimittenti, vel alteri conferatur postea: aut ejus fructus, vel eorum pars alij, vel aliis concedantur, vel pensiones solvantur ex eisdem simonia confidentialis censetur. Ecce quomodo

quando resignatur beneficium cum pacto, ut postea restituatur, dicit motus proprius, eidem dimittenti, vel alij; at quando loquitur de pacto restituendi fructus, non dicit, eidem, vel alij, sed alij, vel aliis. Item quia statim immediate tractans motus proprius, quando habens potestatem conferendi, vel præsentandi, confert, vel præsentat cum pacto restituendi fructus; dicit: Ad utilitatem conferentis, vel cedentis, vel alterius, vel pensionem illi, vel illis, vel alij, quem patronus, collator, vel cedens signaverit, perfoluto. Ecce quomodo dicit esse simoniam confidentialem, quando collator, vel patronus paciscitur, ut sibi, vel resignanti, vel alij detur aliquid ex fructibus; at quando resignans apponit pactum, tantum dicitur, ut restituantur fructus alij, vel aliis. Ergo, si resignans apponit pactum, ut sibi restituatur fructus, non erit simonia confidentialis ibi damnata. Nec obstat, quod si dare fructum beneficii alij, vel aliis arguit confidentiam, à fortiori arguit confidentiam dare fructum eidem. Tum quia satis est, quod ille motus proprius non judicat hoc esse confidentiam; & non est ampliandus, ut penalis, & odiosus. Tum etiam, quia dare, vel promittere eidem fructus simoniam arguit, sed non confidentiam: sicut dare, vel promittere alij, vel aliis, quia hoc arguit, quod resignans confidit Resignatario, & convenit cum eo, ut daret illis. Non obstant etiam verba posita in proemio, quia nunquam dicit argui confidentiam ex sola reservatione fructuum, sed simul dicit, beneficia apud alios deponunt, vel incunt pactum, ut de illis possint postea dispendere, quod manifesta est simonia confidentialis, ut nos etiam diximus. Et in fine ubi ponit proprius motus conjecturas, non dicit esse simoniam confidentialem, sed esse conjecturam: inde enim conjecturari potest non pure datum esse beneficium, sed in depositum, & confidentiam. Ex his patet utramque sententiam esse probabilem, sed affirmativam puto probabiliorem; & id. d. Machadus tom. 1. lib. 3. par. 3. tract. 3. ad eum, 18. n. 4. sic ait: Dudan los Doctores, si el que resigna el beneficio con condiccion, de que el Resignatario le pague alguna pensio, cometa simonia confidential, & incurra en las penas de las constituciones referidas. Muy probable opinion es de Navarro, y otros, que afirman, que no se comete simonia confidential por las dichas constituciones, sino es quando la resignacion se haze en favor, y con obligacion de pagar à otro, & à otros; pero no al mismo resignante. Pero mas probable es lo contrario: conviene à saber, que la resignacion del beneficio, hecha con obligacion de que el Resignante le pague al Resignatario alguna pensio, & frutos del, no solo es simoniaca, sino tambien simoniaca confidential, y comprehendida en las penas de las dichas Constituciones. Ita ille, & ego.

3. Nota verò Lector, quod si aliquis vellet stare in hac opinione negativa Sanchez, & aliorum, si quis resignans sine licentia Papæ reservans sibi pensionem sine licentia Papæ, quia non committeret simoniam confidentialem, sed statim simoniam prohibitam de jure Ecclesiastico, melius non subiaceret restitutioni, nec penis simoniae; & ideo dicitur in tali casu quis non esset excommunicatus, nec privatus beneficio sic recepto ipso jure, nec teneretur fructus restituere, probatur, quia Canones loquuntur de simonia divino simul, ac Canonico jure reprobatam: in tali nam præfatio legis dat intellectum toti legi, & ex hoc nam multa allegans docet Mol. lib. 1. de primogen. cap. 5. num. 36. & l. 1. q. 89. num. 5. 6. Secundo probatur, quia verba in dubio capi debent in potiori significato, ut docet Ludovicus Gomez Reg. de trienn. 9. l. 2. §. Sed

quod regula. Sicut diximus de excommunicatione quod in dubio capitur pro majori, cap. penult. de sent. excomm. & in materia penali, & odiosa, qualis est ista simonia, nomine simoniae tantum comprehenditur illa quae propriissime est simonia, ut docent idem Gomez d. quast. 12. versicul. Cum igitur. At potius nomine simoniae significatur simonia iure divino prohibita, & ea tantum est proprie, & strictè simonia, ut constat ex simoniae definitione, quae est emptio, & venditio rei spiritualis: ergo. Vnde cum in Extravag. 2. dicitur, quomodolibet dando, &c. solum prohibetur modus; non obiectum, non enim dicit, quodcumque dando, sed quomodocumque, sive enim spirituale pro temporali per munus à manu, obsequio, &c. incurritur poenae. Tertio, quia cap. Cum olim, de rerum permutat. quod loquitur de permutantibus beneficia, tantum habet poenam privationis ferendam tamen, Excommunicationem vero non habet, & hanc sententiam tenet Sanchez in opuscul. tom. 1. lib. 2. capite 3. dub. 108. numero 2. & 3. juncto num. 4. individualiter pro casu nostro.

4. Notandum est verò cum Castro Palao ubi sup. n. 1. quod in Constitutionibus Pij IV. & Pij V. pensio, & quodlibet aliud sub nomine beneficii proprie non comprehensum, etiam si resignetur cum accessu, vel regressu, vel alio quovis modo simoniaco non prohibetur, nec punitur in Constitutionibus, quod etiam docet Suarez de Relig. tom. 2. lib. 4. de simonia, cap. 43. num. 4.

RESOL. XXXI.

An si quis resignet beneficium cum intentione, ut resignatarius iterum conferat, & resignet v. g. suo nepoti, committat simoniam prohibitam in Bullis Pianis? Sed difficultas est, an sola resignatio beneficii cum accessu, regressu, & ingressu, vel an etiam permutatio in supradictis Bullis prohibeantur? Et breviter declarantur praedicta verba accessus, regressus, & ingressus. Ex par. 9. tract. 9. & Misc. 4. Ref. 18.

AD hanc quaestionem sic respondet Machad. tom. 1. lib. 3. p. 3. tract. 3. docum. 18. n. 3. [Es tambien dudoso, y controverto entre los Doctores, si la resignacion del beneficio hecha con intencion, que el resignatario vuelva hazer resignacion en algun Paciente del Resignante, o que pague frutos del, sea simoniaca, y prohibida por Constituciones referidas. Suarez, Navarro, y otros defienden, que no basta que la resignacion se haga con intencion manifesta de obligar al Resignatario, que vuelva à hazer la resignacion en su favor, o le pague frutos; sino que tambien es necesario que intervenga tacito, o expreso pacto desta obligacion; y porque sin este pacto juzgan, que no se comete simonia convencional, y por consiguiente ni punible por las dichas Constituciones. Otros defienden lo contrario, y que basta la intencion como se le manifieste à la persona, que huviere de recibir el beneficio, para que sea simonia confidencial, y expuesta à las penas de las Constituciones referidas; y aun algunos quieren, que lo sea, aunque no se aya manifestado à la otra parte.]

2. Itaque secundum priorem sententiam à Machado positam, dicendum est non sufficere resignationem fieri cum intentione manifesta arctandi, & obligandi resignatarium, ut in favorem resignantis beneficium iterum resignet, aut fructus solvat, sed requiri etiam tacitum, vel expremum pactum huius obligationis. Tom. V.

Quia sing. huiusmodi pacto non committitur simonia conventionalis, & consequenter neque punibilis per supradictas Constituciones. Ad verba tamen Pij V. affirmantis censeri confidentiam simoniacam commissam, qui receperit beneficium ea intentione, ut postea dimittenti esset regressus. Respondet Navarrus cap. 23. n. 100. § 6. illa verba solum intelligi de presumptione, hoc est si in exteriori foro probetur dimittentem habuisse intentionem arctandi, & obligandi resignatarium ad sic resignandum beneficium, eo ipso praesumatur resignatarius commississe simoniam hanc confidentialem.

3. Verum, licet hæc sententia sit satis probabilis, mihi magis placet opinio contraria, quam docent Auctores, quos citat, & sequitur Castrus Palao tom. 3. disp. 3. de simonia, punct. 18. n. 4. existimat enim resignantem beneficium ea intentione, ut resignatarius maneat obligatus iterum in sui favorem beneficium resignare, vel fructus solvere, committere simoniam, modo tamen intentio illa recipiendi beneficium manifestetur, quia absque hac manifestatione solum est mentalis simonia, quæ poenis Ecclesiasticis non subiacet, ut constat ex cap. fin. de simonia.

4. Sed quia in dictis Constitutionibus Pij IV. & Pij V. prohibetur resignationes beneficiorum cum accessu regressu, vel ingressu ad beneficium, breviter, & clarè declarabo dicta verba. Accessus itaque vocatur, si mihi impedito ob etatem, vel alia de causa, Prælati conferat jus, ut quam primum capax sim, ingrediari beneficium, quod Petro interim confertur. Regressus dicitur, si beneficium à me possessum cedam alteri servato iure regrediendi ad illud; si forte ille pensionem non soluerit, aut Religionem ingrediatur, aut Episcopus fiat, aut præmoriatur. Ingressus verò dicitur, si beneficium mihi collatum ante captam ejus possessionem alteri resignem, reservato mihi iure ingrediendi possessionem illius, si ille præmoriatur, aut fiat Episcopus; vide Lessium lib. 2. cap. 35. dub. 16. n. 98. & Ioannem Vigers de iust. tr. 7. cap. 4. dub. 17. n. 97.

5. Sed est difficultas, an sola resignatio beneficii cum accessu, regressu, & ingressu; an etiam permutatio in supradictis Bullis prohibeantur? Suarez lib. 4. de simonia cap. 43. n. 11. & Machadus ubi supra tom. 2. putant probabilius sic permutates non committere simoniam confidentialem, quia Pontifex solum de beneficiis acceptis ex resignatione, aut cessione loquitur. Permutatio autem non proprie dicitur cessio, & resignatio; ea de causa esto sic permutantes committerent simoniam, non tamen committunt simoniam confidentialem, & his Canonibus punitam. Sed optimè Castrus Palao loco cit. num. 2. putat secus affirmandum esse de Episcopo, & quolibet alio collatore beneficii, etiam ex causa permutationis, si sub iis confidentiis conferat. Quia verba Pij V. quoad collatores sunt valde universalia: ait enim si ordinarius, aut collator contulerit ante hac, aut conferat in futurum beneficium Ecclesiasticum quovis modo vacans, &c. vacat autem ex causa permutationis beneficium, ut est recepta omnium sententia relata à Garcia 11. p. de beneficiis cap. 4. à num. 1. taliter quod non potest renunciare beneficium ex causa permutationis redire ad beneficium renunciatum sine nova collatione, etiam si permutatio non sequatur, seu non teneat, aut habeat effectum nisi renunciatio esset in manibus Pontificis, ut multis allegatis probat Garcia loco citato.

RESOL. XXXII.

Si quis post possessionem beneficii novit à patre, vel amico per pecuniam, ipso ignorante, illud obtinuit. Et 3. fuisse.